ΑΚΟΥΩ... ...ΒΛΕΠΩ

★ ΦΕΣΤΙΒΑΛΙΚΕΣ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ: Μέ διαδήλωση διαμαρτυρίας ἐκίνησε φέτος τό ὄνομαστό Μουσικό Φεστιβάλ τοῦ Σάλτσμπουργκ... Ἑκατό περίπου ἄτομα εἶχαν μαζευτεῖ κάτω ἀπ' τή βροχή κι ἔξω ἀπό τό θέατρο ὅπου τήν περασμένη Δευτέρα παιζόταν ἡ ὄπερα τοῦ Μπετόβεν Φεστιβάλ (13 ἑκατομμύρια δολλάρια συνολικά) τό πληρώνει ἡ αὐστριακή κυβέρνηση καί τά ὑπόλοιπα, ὁ αὐστριακός τουρισμός, ἡ πόλη καί τά περίχωρα τοῦ Σάλτσμπουργκ. Τό ἀστεῖο εἶναι ὅτι μέ τά εἰσιτήρια νά φτάνουν τά 142 δολλάρια, πολύ λίγους Αὐστριακούς θά δεῖς μέσα στό κοινό πού ἀπαρτίζεται κυρίως ἀπό πλούσιους Εὐρωπαίους κι Ἀμερικανούς. Στή διαδήλωση πάντως δέν ἔγιναν ἐπεισόδια... Εἶναι καμιά δεκαριά χρόνια τώρα πού κι οἱ διαδηλώσεις ἔξω ἀπ' τίς Ὄπερες, ἔχουν γίνει τοῦ συρμοῦ... ἀτελέσφορες...

★ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ: Μέ πλούσια ὕλη, ἀπό τούς χώρους τῆς πολιτικῆς, τοῦ πολιτισμοῦ καί τῆς οἰκονομίας, καί στήν προσιτή τιμή τῶν 100 δραχμῶν κυκλοφόρησε τό τρίτο τεύχος τοῦ νεοτευκτου περιοδικοῦ «Πολιτεία». Ἀπό τά ποικίλα, ἀλλά σταθερού ἐπιπέδου, περιεχόμενά του, σέ μάς ξεχώρισαν: Τό ἄρθρο τοῦ Θ. Ἀντωνόπουλου γιά

τά ἑλληνικά ἀρχαῖα πού βρίσκονται στά ξένα μουσεῖα, μέ λεπτομερή κατάλογό τους καί πλούσια εἰκονογράφηση, ἡ πολυδιάστατη συνέντευξη μέ τόν ποιητή Νίκο Καρούζο καί τό ἄρθρο γιά τό πῶς διαγράφεται τό μέλλον στήν πολύπλαγκτη Κύπρο. Σαή φωτογραφία, ὁ Ἀμφορέας τοῦ Ἀυδοκίδη (τέλος 6ου αἰ. π.Χ. Ἀρχαιολογικό Μουσεῖο Μονάχου) ἀπό τήν εἰκονογράφηση τοῦ περιοδικοῦ.

★ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΙΛΙΑΣ: Σέ 150.000 ἀντίτυπα —οὔτε λίγα οὔτε πολλά— μόλις κυκλοφόρησε στή Μόσχα μιά νέα ἔκδοση τῆς «Ἰλιάδος» τοῦ Ὁμήρου, μέρος τῆς σειράς «Οἱ κλασικοί σ' ἕνα τόμο». Ἡ ρώσικη μετάφραση εἶναι ἔργο τοῦ ποιητή Νικολάι Γκνεντίτς (1784 — 1833) πού εἶχε ἀφιερώσει τή ζωή του στή μετάφραση τοῦ ὁμηρικοῦ ἔργου· γι' αὐτό ἄλλωστε καί ἡ μετάφρασή του ξεπέρασε τό χρόνο καί θεωρεῖται σήμερα κτῆμα τῆς ρωσικῆς λογοτεχνίας, ὅπως οἱ μεταφράσεις τοῦ Σαίξπηρ ἀπό τόν Πάστερνακ. Μαθαίνουμε πῶς γίνεται ἀνάρπαστη... Οἱ Ρῶσοι, εἶναι γνωστό, διαβάζουν, δέν ἔχουν τούς κλασικούς γιά νά... πηγαίνουν μέ τόν καναπέ...

Η ΕΡΗΜΙΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΟΥΣ: Οὔτε καί μετά θάνατον ἡσυχάζει ὁ «κοσμοκαλόγηρος» τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων κυρ - Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης· νά τυραννιέται ἀπ' τό πλήθος, τόν εἶδε πρόσφατα ἀναγνώστης μας:

«Φίλοι Ὠτοβλεψίες,

Πρίν ἀπό κάνα μήνα ἔτυχε νά περάσω ἀπ' τήν Πλατεία Παπαδιαμάντη. Εἶδα τήν προτομή τοῦ μεγάλου Σκιαθίτη μας μπογιατισμένη: κάποιος τοῦ 'χε δάψει τά γένια μέ μαύρη μπογιά. Χτές πέρασα πάλι ἀπό 'κεῖ. Κι εἶπα νά ρίξω μιά ματιά στήν ποστομή, σίγουρος πῶς στό μεταξύ θά τήν εἶχαν καθαρίσει. Εἶδα τό ἀντίθετο: τό μπογιάτισμα τῆς προτομῆς εἶχε προχωρήσει: βάφτηκαν τά φρύδια, βάφτηκε καί τό μουστάκι. Κάποια προσπάθεια ἔγινε καί γιά τά μάτια. (Μένουν ἀκόμα γιά βάψιμο καί τά μαλλιά. Ἴσως ὡσότου τύχει νά ξαναπεράσω γίνει κι αὐτό...). Ἄφησα νά 'ρθουν στή μνήμη μου οἱ στίχοι τοῦ κυρ - Ἀλέξανδρου: «Σάν νά 'χαν ποτέ τελειωμό, τά πάθια κι οἱ καημοί τοῦ κόσμου». Λάθος μου! Ἐδῶ δέν ἔχουμε νά κάνουμε μέ πάθια καί καημούς: Βρισκόμαστε μπροστά σ' ἕνα πάθος δεδήλωσης ἀπ' τή μιά (τήν πλευρά τοῦ δράστη) καί σέ μιάν ἀπελπιστική ἀδιαφορία τῶν ὅσων (ἀρμόδιων καί μή) ἀφήνουν νά γίνονται καί νά συνεχίζονται τέτοιες δεδηλώσεις.

Μέ θλίψη καί φιλικούς χαιρετισμούς
Λευτέρης Ραφτόπουλος, Λεωφ. Γ. Παπανδρέου 23»

Ὠτοβλεψίες πρός δράστες: Παιδιά, ὁ Παπαδιαμάντης δικός σας εἶναι...

Ὠτοβλεψίες

Στιγμιότυπο ἀπό τή χθεσινοβραδινή συναυλία.

Μεγάλη ἐπιτυχία τοῦ Κηλαηδόνη στόν Λυκαβηττό

«ΑΔΙΑΧΩΡΗΤΟ» ΚΙ ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟΣ

Μόνο μέ ἀποθέωση μπορεῖ νά χαρακτηριστεῖ ἡ χθεσινοβραδινή συναυλία τοῦ Λουκιανοῦ Κηλαηδόνη στό θέατρο τοῦ Λυκαβηττοῦ.

Ἀπό νωρίς καί μέχρι ν' ἀρχίσει ἡ συναυλία πλήθος κόσμου, προπαντός νέοι, ἀνέβαιναν μέ κάθε μέσον —κυριαρχοῦσαν τά μηχανάκια— πρός τόν Λυκαβηττό.

Ὅταν ἄρχισε ἡ συναυλία ὁ κόσμος εἶχε κυριολεκτικά πλημμυρίσει τίς κερκίδες, τά σκαλάκια, τήν πίστα καί τά γύρω βραχάκια. Ἕνας κόσμος πολύχρωμος, γεμάτος ζωντάνια, πού ἀκολουθοῦσε ρυθμικά τά τραγούδια τοῦ Κηλαηδόνη, χτυπώντας παλαμάκια, τραγουδοῦσε, χαιρετοῦσε τό συνθέτη, τήν τραγουδίστρια Ἀφροδίτη Μάνου καί τό ἄρτιο συγκρότημα καί ξεσπούσε σέ δυνατά χειροκροτήματα στό τέλος κάθε τραγουδιοῦ.

Μέσα σέ διάστημα δυόμισι ὡρῶν, οἱ μουσικοί, τό κοινό καί οἱ ἐκτελεστές εἶχαν γίνει ἕνα, γεγονός, πού τά τελευταῖα χρόνια δέν παρατηρεῖται συχνά σέ συναυλίες.

Πιό πολύ χειροκροτήθηκαν τά τραγούδια «Ἀχ! Ρίτα», «Εἶμαι ἕνας φτωχός καί μόνος κάου - μπάου», «Ἐπαγγελματικός προσανατολισμός» καί βέβαια ἡ «ντίσκο», πού κάποιοι ἐπιχείρησαν νά χορέψουν στό... μυστήριο ρυθμό της.

Χειροκροτήθηκαν, ἐπίσης, καί τά καινούργια του τραγούδια, ὅπως τό «Μιά μέρα μιάς Μαίρης».

Στό τέλος τῆς συναυλίας, πού ἐκλεισε μέ τό «Γειά χαρά παιδιά τέλειωσε τό πρόγραμμα) Ἄν βρήκατε καμιά ἄκρη νά ἐρθετε τώρα μέσα νά τήν πεῖτε καί σέ μάς», ὁ κόσμος μπιζάρισε τό συνθέτη καί τούς ἑρμηνευτές, ὥσπου ἐμφανίστηκε καί πάλι ἡ «Ρίτα».

Μετά τό κλείσιμο ἄνθρωποι καί μηχανές ἐγκατέλειψαν ἡσυχα καί μέ βήμα σημειωτόν τόν Λυκαβηττό.

«Μά τό ρεμπέτικο δέν πέθανε - συνεχίζει»

ΚΟΜΠΑΝΙΕΣ: ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΓΡΑΦΤΟΥΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ΤΕΤΟΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ...

2ο

Πού σκοπεύουν οἱ διάφορες «κομπανίες»; Στήν ἀναβίωση τοῦ ρεμπέτικου; Ἀλλά μπορεῖ νά ἀναβιώσει ἕνα τραγούδι πού γεννήθηκε κάτω ἀπό διαφορετικές κοινωνικές συνθήκες ἀπό τίς σημερινές καί ἀπευθύνθηκε σέ ἀνθρώπους γεννήματα — θρέμματα κι αὐτοί τῶν ἴδιων συνθηκών;

«Δέν προσπαθοῦμε νά κάνουμε ἀναβίωση τοῦ ρεμπέτικου», λέει κατηγορηματικά ὁ Δημ. Χατζηδιάκος τῆς «Ἀθηναϊκῆς Κομπανίας». «Κάνεις ἀναβίωση σέ κάτι πού ἔχει πεθάνει. Τό ρεμπέτικο ὅμως δέν ἔχει πεθάνει. Συνεχίζει τήν ἱστορία του. Τό τραγούδι, λόγου χάριν, «Ἡ ζωή μου ὅλη» πού ἔγραψε πρίν λίγα χρόνια ὁ Ἄκης Πάνου εἶναι συνέχεια τοῦ ρεμπέτικου».

«Δέν θέλουμε νά διασώσουμε τίποτε, λέει μέ τή σειρά του καί ὁ Ἀγγελος Σφακιανάκης τῆς «Ὀπισθοδρομικῆς». «Οὔτε ν' ἀναβιώσουμε τίποτε. Ἐκεῖνο πού θέλουμε εἶναι νά δώσουμε χαρά στόν κόσμο. Νά μπορεῖ ὁ κόσμος νά ξαναβρεῖ τήν ἀτμόσφαιρα τοῦ γλεντιοῦ, τοῦ λαϊκοῦ πανηγυριοῦ πού τό ρεμπέτικο μέ τήν ἐντασή του δημιουργεῖ. Ἐμεῖς λοιπόν χωνόμαστε μέσα σ' αὐτό τό γλέντι καί καλοῦμε καί τόν κόσμο νά κάνει τό ἴδιο. Γι' αὐτό μάς ἐνδιαφέρουν καί οἱ ζωντανές ἐμφανίσεις κι ὄχι οἱ ἀκαδημαϊκά ἠχογραφημένοι δίσκοι. Γιατί καλύτερα εἶναι νά ἀκούει κανεῖς ἀπό δίσκο τόν παλιό αὐθεντικό ρεμπέτη πού τραγουδάει τά ρεμπέτικα παρά μιά σύγχρονη κομπανία λόγου χάριν. Κι ἐμεῖς βγάλαμε δίσκο, ἀλλά ἦταν ἀφ' ἑνός ζωντανή ἠχογράφηση καί ἀφ' ἑτέρου δέν μάς πολυενδιαφέρει αὐτό».

Καινούργιο τραγούδι;

Ἡ «Ἀθηναϊκή Κομπανία» δέν περιορίστηκε στό νά ἐκτελεῖ παλιά ρεμπέτικα τραγούδια. Προχώρησε καί στή σύνθεση τραγουδιών χρησιμοποιώντας τή μουσική φόρμα τοῦ ρεμπέτικου καί στίχο μέ σύγχρονα προβλήματα.

«Ἡ μουσική φόρμα τοῦ ρεμπέτικου», λένε, «κουβαλάει τέτοια στοιχεῖα πού πιάνουν τόν κόσμο. Ἀλλά καί οἱ στίχοι του, ὅταν ξεφεύγουν ἀπό τό προσωπικό, καί ἐπεκτείνονται σέ γενικότερα προβλήματα, ἀφοροῦν ἕνα σύνολο κόσμου. Τότε λοιπόν τό ρεμπέτικο γίνεται λαϊκό. Τραγουδάει τό δάσανο, τόν ἔρωτα, τήν ἀδικία. Ἐμεῖς λοιπόν πιστεύουμε ὅτι μποροῦν καί σήμερα νά γραφτοῦν τραγούδια μέ τή μουσική φόρμα τοῦ ρεμπέτικου γιατί τά προβλήματα πού ἔθιγε τότε, ὑπάρχουν καί σήμερα. Ἄν κάνεις μιά βόλτα στήν Ἀθήνα ἀπό ἀνατολικά πρός δυτικά τά ἴδια προβλήματα θά βρεῖς.

Πιστεύουμε ἐπίσης ὅτι ἄν οἱ Κομπανίες δέν δημιουργοῦνται ἀπό μόδα ἤ γιά νά τά οἰκονομήσουν, καί δουλέψουν σωστά γράφοντας τραγούδια μπορούμε νά ἔχουμε σπουδαῖα ἀποτελέσματα καί νά δοθεῖ καί στό ἑλληνικά τραγούδι αὐτό πού τοῦ λείπει...

Χαρακτηριστικά θά πρέπει νά πούμε ὅτι ὁ δίσκος τῆς «Ἀθηναϊκῆς Κομπανίας» μέ τά δικά τους τραγούδια πούλησε μέσα σ' ἕνα ἑξάμηνο 30.000 ἀντίτυπα.

«Γιά νά γράφεις δυό στιχάκια πρέπει νάχεις νά πεῖς καί κάτι», ὑποστηρίζει ἡ «Ὀπισθοδρομική Κομπανία». «Τό νά δανείζεσαι μιά φόρμα καί νά βάζεις τρεῖς στίχους δέν εἶναι παρά μιά κακή ἀπομίμηση, ἡ ἕνα φρικτό κολλάζ. Τό πραγματικό καλλιτεχνικό ἔργο θέλει κόπο καί δουλειά. Μιά τέτοια δουλειά ἦταν τοῦ Ξυδάκη καί τοῦ Ρασούλη. Λέγανε κάτι, εἶχαν μιά ἄποψη».

Ρεμπετοπληξία ἤ τό κάτι ἄλλο

Κάπου ὅμως τά πράγματα φαίνεται νά μπερδεύονται καί οἱ καλές προθέσεις κάποιων νέων πού ἐκφράζονται μέ τό ρεμπέτικο ἤ τούς ἀρέσει καί τό παίζουν, γκριζάρουν ὅταν ἡ ἐμπορικότητα μπαίνει στή μέση ἤ ὅταν τό ἀποτέλεσμα μιάς φιλότιμης προσπάθειας πέφτει στό «λούκι» τῆς μόδας. Πού σημαίνει ὅτι καί οἱ τραγουδιστές ἀρχίζουν νά ἀναζητοῦν τρόπους ἀναβίωσης τοῦ ρεμπέτικου, ὀφείλεται ἀκριβῶς στό ὅτι ἦταν περιθωριοποιημένο, σχεδόν ἄγνωστο. «Ἄν τά πράγματα», προσθέτει, «εἶχαν ἐξελιχθεῖ ὁμαλά δέν θά εἶχε αὐτό τό χαρακτήρα ἡ ἐμφάνισή του. Ὅσο γιά τίς ρεμπέτικες κομπανίες πιστεύω ὅτι θά ἐπιβιώσουν μόνο ἄν οἱ μουσικοί τους γίνουν καλοί ἐπαγγελματίες καί γράφουν καινούργια τραγούδια. Διαφορετικά ἡ ἱστορία τους θά τελειώσει ἄδοξα καί θά καταλήξουν νά λειτουργοῦν μουσειακά».

«Ρεμπετοπληξία ἔχουν πάθει αὐτοί πού λένε ὅτι μόνον τό ρεμπέτικο ὑπάρχει καί τίποτε ἄλλο», ὑποστηρίζει ὁ Ἀγγελος Σφακιανάκης. «Οἱ ρεμπέτικες κομπανίες ἀποτελοῦνται ἀπό παιδιά πού ἀνακαλύπτουν στό λαϊκό τραγούδι τήν ἀλήθεια, γιατί εἶναι τό τραγούδι πού πλέκεται, ξαναπλέκεται καί βγαίνει ζωντανή παρθένα. Ρεμπέτικο - λαϊκό ἔγραψε ὁ Μάρκος, τό ἴδιο καί ὁ Στράτος Διονυσίου. Καί τά νέα παιδιά, αὐτό τό καινούργιο στρῶμα τῆς νεολαίας πού εἶναι ἀνοιχτό στά ρεύματα φάχνει γιά τήν ἀλήθεια στό τραγούδι. Συνεχῶς καί παντού. Καί δέν τήν πολυβρίσκει στήν ἠλεκτρική κιθάρα πιά».

Καί ἡ ἄποψη ἑνός παλιοῦ

Πῶς ὁλέπουν αὐτές τίς προσπάθειες οἱ παλιοί τοῦ λαϊκοῦ μας τραγουδιοῦ πού οἱ ρίζες τους ξεκινοῦν ἀπό τήν ἐποχή πού ἄνθισε τό ρεμπέτικο; Ἀπευθυνθήκαμε σ' ἕναν ἀπό αὐτούς τόν Ἀπόστολο Καλδάρα καί νά τί μάς εἶπε:

«Εἶναι μιά καλή προσπάθεια αὐτή τῶν νέων, ἀλλά δέν ξέρω ἄν θά ἐπιτύχει. Γιατί ὅ,τι πεθαίνει δέν ξαναγίνεται. Ἐκεῖνο ὅμως πού μπορεῖ νά γίνει εἶναι ν' ἀλλάξει μορφή καί νά προχωρήσει. Ἄν τό δοῦνε ἔτσι τότε μπορεῖ νά τό ὁδηγήσουν σέ καλούς δρόμους τό λαϊκό μας τραγούδι. Θά τό εὐχόμουν πραγματικά».

ΕΛΕΝΑ ΧΟΥΖΟΥΡΗ

Μανώλης Καλομοῖρης: ὁ πρωτομάστορας τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς.

Ἀρχίζει σίγουρα ὁ «Μουσικός Αὔγουστος»

ΗΡΑΚΛΕΙΟ, 29. Τοῦ ἀνταποκριτή μας.—

Στήν τελική φάση βρίσκονται οἱ ἐργασίες γιά τήν ἔναρξη τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ «Μουσικοῦ Αὔγουστου '82», πού θά πραγματοποιηθοῦν ἀπό τήν 1η ἕως τίς 15 Αὐγούστου στό Ἡράκλειο.

Οἱ ἐκδηλώσεις θά ἀρχίσουν στίς 11 τό πρωί τῆς Κυριακῆς, στή Βασιλική τοῦ Ἁγίου Μάρκου, μέ δεξίωση τοῦ Δήμου Ἡρακλείου πρός τιμήν τῶν προσκεκλημένων καί τῶν παραγόντων τοῦ «Μουσικοῦ Αὔγουστου».

Σύμφωνα μέ ἀνακοίνωση τοῦ Δήμου Ἡρακλείου στή δεξίωση θά παραβρεθοῦν ὁ ὑφυπουργός Ἐσωτερικῶν κ. Μ. Παπαϊωάννου καί ὁ γενικός γραμματέας τοῦ ἰδίου ὑπουργείου κ. Θ. Τσούρας.

Ἄλλες ἐκδηλώσεις τοῦ προγράμματος θά παρακολουθήσουν ὁ ὑπουργός Ἐσωτερικῶν κ. Γιώργος Γεννηματᾶς, ὁ γενικός διευθυντής τῆς ΕΡΤ κ. Γιώργος Ρωμαίος, ὁ γενικός γραμματέας τοῦ ΕΟΤ κ. Νίκος Σκούλας καί πολλές πρωτοπικότητες ἀπό τόν πολιτικό καί καλλιτεχνικό κόσμο.

Σύμφωνα, ὅμως, μέ πληροφορίες ὁ Μάνος Χατζιδάκις δέν θά παραστεῖ στήν ἐναρκτήρια ἐκδήλωση τοῦ «Μουσικοῦ Αὔγουστου '82», τοῦ ὁποίου εἶναι καλλιτεχνικός διευθυντής, ἀλλά θά ἔλθει στό Ἡράκλειο κατά τίς ἑπόμενες ἡμέρες....

Θεσμικές ἀλλαγές στό Ἐθνικό

Μιά σειρά θεσμικῶν ἀλλαγῶν πού θά δώσουν νέα πνοή στό Ἐθνικό Θέατρο καθώς καί τήν ἀνανέωση τοῦ ρεπερτορίου του πάνω σέ μιά ἐντελῶς διαφορετική ἀντίληψη, ἀποφάσισε τό Δ.Σ. τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου στίς συνεδριάσεις του τῆς περασμένης Δευτέρας καί Τρίτης. Γιά τίς θεσμικές αὐτές ἀλλαγές πού πρόκειται ν' ἀνανεωθοῦν σύντομα στόν Τύπο εἶναι ἀπόλυτα σύμφωνο καί τό ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ.

Μιά Ὀδύσσεια στή Θεσσαλονίκη

Μέ μιά θεατρική φόρμα πού ἐπιτρέπει νά ἀρθεῖ ἡ διάκριση ἀνάμεσα στό κοινό τῶν ἐνηλίκων καί τῶν παιδιῶν, ἡ «Πειραματική Σκηνή τῆς Τέχνης» παρουσιάζει σήμερα καί αὔριο στίς 9 τό βράδυ τήν «Ὀδύσσεια» στό Δημοτικό Θέατρο Κήπου στή Θεσσαλονίκη.

1983 - ΕΚΑΤΟΧΡΟΝΑ

Θά 'ναι λαμπρός ὁ ἑορτασμός γιά τόν Μ. Καλομοῖρη

ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Λαμπρός προβλέπεται ὁ ἑορτασμός τῶν 100 χρόνων ἀπό τή γέννηση τοῦ Μανώλη Καλομοῖρη «Δημήτρια») ἐπιθυμοῦν ἐπίσης νά συμμετάσχουν, περιλαμβάνοντας στό πρόγραμμά τους τή δεύτερη ἡ τρίτη